

GOSPODARSKI VESTNIK

St. 5.

V Gorici, dne 1. maja 1927.

Leto V.

Izhaja enkrat na mesec. Stane letno

10 lir. — Posamezna številka 1 lito.

Uredništvo in uprava v Gorici, Via S.

::: Giovanni šte. 6., I. nadstr. :::

Ponatis je dovoljen le s popolno navedbo vira.

Janko Furlan:

VZAJEMNOST.

Vsako delo ima svoj izvor enako v davni prošlosti kakor v sedanjosti. Iz najdbe, ki nam krajšajo, lajšajo in spopolnjujejo današnje delo, niso morda uspeh enega samega iznajditelja, lisoč jih je pripravljalo vse to. Ravno tako ima svoj delež pri zgradbi naših sedanjih ved nešteto pisateljev, pesnikov, učenjakov. Odkod so si duhovi jemali svoje gonilne sile? Iz preteklosti.

A dokler niso njih nauki postali meso, dokler ni njih resničnosti predočila industrija z različnimi stroji, ki so začeli spreminjati toploto v luč, elektriko i. dr., dokler niso pri teh velikih duševnih proizvodih nastopile mišice ali ročno delo, niso li nauki in izumi imeli nobene praktične vrednosti.

Vse je v tesni zvezi: možgansko in ročno delo, preteklost in sedanjost. Ze v davni minulosti so vzajemno delale misel (razum) in mišice (roke) za današnje stopnjo človeškega razvoja. Bog ve, skozi kako bedo, naporno delo in trpljenje so šla cela pokolenja, da so nam zapustila to neizmerno bogastvo! Kaj in kako je bilo in kakšno lice nam nudi sedaj naša zemlja! Izginili so pragozdi, izsušila so se nezdrava močvirja, poplemenitil se je grenak sad, zgrajene so ceste do neboličnih vrhov, pravitako je gorovje, nad tem pa lefa mogočna železno okovana plica.

Kakor se ozremo, povsod zgodovina trpljenja ljudstev, povsod odtisi preteklosti. Pa nam je že zapustila svojo dedščino, sedanjost jo pripravlja bodočnosti.

Vse izhaja iz zakona vzajemne pomoči, ki je vendar močnejši od medse-

bojnega boja. Tako je omogočen boj za obstanek, naše življenje.

A ker nas je že zgodovina razdelila v razrede, katerih interesi se križajo, išče vsak razred, to je skupina ljudi z istimi ali sličnimi interesi zaslombe v medsebojni združilvi. Tako združitev ni niti profinaravna, niti posamezniku, niti skupnosti škodljiva. Narobe: nje posledice delujejo blagodejno in prispevajo k zravnavanju gospodarskih razlik in plemenitjenju. O tem nas prepričajo srednjeveški cehi, osnovani kot bratovščine: imeli so svoja pravila in svojega cerkvenega patrona. Bili so cehi pekov, kovačev i. t. d., ločeni torej po obrti ali rokodelstvu. V cehu so bili mojstri, pomočniki in vajenci. Naloga cehev je bila paziti na izdelke, na njih cene, na delo, določevati plačo pomočnikom i. t. d. V skupnih hišah so zborovali, se posvetovali. Iz bratovskih skladnic so podpirali bolne člane, skrbeli za sirote i. dr.

Strogo se je kaznovalo oderušstvo. Oblasti so strogo pazile osobito na peke in mesarje, da niso odirali ljudstva pri živilih. V ta namen so vsako leto določali cene žitu in kruhu in pazno nadzorovali cene živini in kruhu. Enako se razni stanovi družijo tudi danes.

Ker sta današnja pohlepnost in izkoriščanje zavzela velikanski obseg in grozijo njune posledice nižim stanovom, ročnemu in duševnemu delavcu, osobito pa tebi, kmet, je skrajni čas, da si usvojimo načelo zakona vzajemnosti.

Doklej bomo še podcenjevali samega sebe, svoje koristi, svojo družino? Samevaj še malo časa in obupavaj sam samcat nad lastno usodo, in jo — zape-

čatiš. — A kdo bi mogel prenesti bolest ob pogledu na zrušeni dom, zgrajen od deda za te in tvoje potomce? Če je naša ljubezen do rojstne strehe tako močna, če tako verujemo v njo — zakaj nas ne prešine zavest skupnega, vzajemnega dela! Zaupaj svojemu treznemu razumu in z dobro voljo pretehtaj razmere v so-

sedovi hiši, v vasi, občini. Kolikor najdeš skupnega, toliko bolj se okleni sosed sosed, vas vasi, občina občine. In s trezno sodbo moraš priznati, da so si interesi kmeta tako podobni, da nujno kličejo po kmetško - gospodarski združitev zgrajeni s trdnim jamstvom vzajemnosti.

ZADRUŽNIŠTVO

Zadružna zveza v Trstu:

NEKAJ NAVODIL ZADRUGAM.

Številne pri nas včlanjene zadruge se obračajo na nas s vprašanji, kaj jim je storiti po občnem zboru, da ne pridejo v navskrižje z mnogobrojnimi predpisi novejšega izvora. Da ne bomo odgovarjali vsaki posamezni vprašalki, podajamo tukaj nekaj splošnih navodil, po katerih se je vsem zadrugam ravnati.

1. Zadružni zvezi v Trst naj pošlje vsaka zadruga en izvod bilance in pa prepis zapisnika občnega zbora.

2. Pristojni prefekturi naj se pošljeja po dva izvoda bilance.

3. Pristojni davkariji naj se pošlje najkasneje v treh mesecih po občnem zboru en izvod bilance in račun izgube in dobička ter prepis zapisnika o občnem zboru. Namesto zapisnika zadostuje tudi, da zadruga napravi na bilanci sami opombo, iz katere sledi, da je bilanco potrdil občni zbor, ki se je vršil ta in ta dan.

4. Podružnici »Banca d'Italia«, ki ima svoj sedež v glavnem mestu dolične pokrajine (torej Gorica, Pulj, Trst, Reka in Videm) naj pošljejo posojilnice najkasneje en mesec po občnem zboru tri izvode bilance in tri izvode poročila načelnštva občnemu zboru o bilanci.

5. V slučaju, da so se izvršile na občnem zboru kake spremembe pri volitvah članov načelnštva, ali ako so se pravila spremenila, je treba predložiti najkasneje čez 14 dni po občnem zboru pristojnemu kr. civilnemu in kazenskemu sodišču predlog za izbris od-

stopivših in za vpis novih članov načelnštva, ter predlog za vpis morebitne spremembe pravil. Predlog mora biti napravljen na kolkovanem papirju za 6 lir, priložiti je treba tudi prepis zapisnika občnega zbora tudi na kolekovanem papirju za 4 lire. Priložiti je treba dve poli kolkovanega papirja in sicer eno za 6 lir, drugo za 3 lire, ter en kolek za 6 lir. Na novo izvoljeni člani načelnštva se morajo lastnoročno podpisati na predlog pred notarjem.

6. Pristojni trgovski in obrtni zbornici naj se naznani v teku enega meseca po občnem zboru morebitna sprememba pri članstvu, in morebitna sprememba pri članih načelnštva pa takoj, ko zadruga dobi sodni sklep o vpisu novih članov v zadružni register.

*

Oblasti zahtevajo strogo izpolnjevanje teh obveznosti. Radi tega je neobhodno potrebno, da zadruge čimprej zaključijo bilance za lansko leto in skličejo občni zbor na vsak način pred 30. junija 1927.

Za tekoče leto je še precej naročnikov na dolgu z naročnino. Prosimo za mudnike, naj takoj izvršijo svojo dolžnost. Prvi številki priložene pošilnice se prav lepo uporabljajo v ta namen. — Red je povsod lepa čednost.

ZIVINOREJA

ZIVINOREJSKE ZADRUGE IN BIKI.

Zakon o spuščevalnicah bikov, o katerem smo v listu že večkrat pisali in ki je vzbudil toliko prahu — odobravanja in jeze — po deželi, ima gotovo znake dobrega zakona na sebi. Njegov namen je:

- a) da uredi spuščevalnice bikov in
- b) da se te spuščevalnice bikov pri-skrbijo z dobrimi biki.

V dosego tega namena določa, da morajo biti potrjeni vsi biki brez izjeme, torej tudi oni, ki so določeni le za zasebno rabo. Če se torej govedorejci ravnajo po teh določbah, je zakon svoj namen dosegel.

V drugi vrsti določa zakon, da morajo živinorejske komisije določiti skočnino, ki naj jo plačujejo oni živinorejci, ki se poslužujejo javnih spuščevalnic bikov, torej tujih bikov. In to skočnino morajo bikorejci pobirati v določeni višini. Namen te določbe je ludi jasen. Naravno je, da zasebnik, ki ima svojega bika in ki ga sme rabiti le za se, ne bo plačeval skočnine sebi.

Zakaj poudarjamo to?

Nekje se je ustanovila živinorejska zadruga, ki si je nabavila lepega bika; bika je pristojna komisija potrdila kot sposobnega za spuščanje. Zadruga si je nabavila bika, da izpolni s tem eno nalogo, ki jo predpisujejo zadružna pravila. Po pravilih pa imajo zadružniki pravico se posluževati zadružnega bika brezplačno. In zadruga je torej ravnala čisto pravilno, ako je svojega potrjenega bika spuščala za svoje člane brezplačno. Kdor pozna namen in smisel veljavnega zadružnega zakona, mu bo to tudi jasno.

Kaj pa se je zgodilo?

To hvalevredno ravnanje živinorejske zadruga pa ni dobilo odobravanja od nekoga, ki bi moral prvi jo pohvaliti in jo dostaviti še za zgled drugim. Vložena je bila ovadba na pokrajinsko živinorejsko komisijo, češ, da zadruga ne terja predpisane skočnine. Komisija pa se ni

mogla odločiti, da bi se postavila na pravilno stališče. In vendar je slučaj jasen. Komisija je sklenila, obrniti se na ministrstvo v Rim, ki naj odloči, ali ima naša živinorejska zadruga prav, ko dobro izvršuje svojo nalogo v skladu z zakonom pri pospeševanju živinoreje v svojem delokrogu.

Naj ministrstvo odloči kakorkoli, eno pa je že danes gotovo, da sitnosti, ki se zadrugi delajo, niso v tem slučaju na mestu.

—::—

F. G.:

ZA POVZDIGO ŽIVINOREJE.

V petek dne 27. aprila 1927 se je vršila prva seja na novo ustanovljene pokrajinske živinorejske komisije za Goriško. Člani komisije so med drugimi tudi sledeči gospodje: Milton Klavžar, živinorejski nadzornik v Gorici, Štefan pl. Premerstein z Jeličnega vrha, Viktor Hrovalin iz Vipave, Anton pl. Zuccato iz Medane.

Komisiji je bilo podano poročilo o stanju govedoreje na Goriškem, o dose-danih ukrepih za njen napredek in o ukrepih, ki jih bo treba napraviti v bodočnosti, da se ta važna panoga našega gospodarstva dvigne do one višine, ki ji pritiče in ki jo lahko doseže. Glavna skrb komisije bo morala biti, da tudi v bodoče zagotovi zadostnih sredstev za podpore pri priskrbovanju čistokrvnih bikov.

Država je dala za leto 1926-27 na razpolago 50.000 lir za nakup bikov za osveževanje krvi s tem denarjem se je nakupilo na Koroškem 12 bikcev belanske pasme, v Švici 17 bikcev sive švicarske in 2 bika rdečecikaste pasme. V fekočem mesecu se nakupi še nekaj bikov belanske pasme. Pokrajinska uprava je prispevala v ta namen do sedaj 13.000 lir.

Iz poročil okrajnih živinorejskih odborov sledi, da je večina vasi preskrbljena z biki. Le par vasi nima še svojih spu-

ščevalnic. Kar se tiče pa kakovosti bikov, ni položaj takšen, da bi ga hvalili. Treba bo tu še mnogo dela, da se vse tako uredi, kakor razmere zahtevajo. Brez dobrih bikov pa je vsak napredek živinoreje izključen. Novi zakon o spuščevalnicah bikov in njegovo strogo izvajanje more v tem oziru v kratkem času roditi velikih uspehov.

V svrhu, da doseže svoj namen, je komisija konečno sklenila:

1. Da bo še nadalje kupovala in razdeljevala pod ugodnimi pogoji čistokrvne bike in pa dobre mrjasce.

2. Da bo delila nagrade za dobro vzdrževane junčke ob priliki splošnih pregledovanj bikov.

3. Da bo organizirala razstave mladih bikcev v glavnih središčih vseh treh govedorejskih okrožij in da bo prirejela od časa do časa razstave goveje živine.

4. Da bo širila potom predavanj in živinorejskih sestankov živinorejsko propagando.

5. Da bo začela splošno organizacijo živinorejcev in z uvajanjem rodovnih knjig za bike, kakor hitro bodo vse spuščevalnice v pokrajini urejene.

6. Da bo posredovala pri pristojnem ministristvu, naj nakaže goriški pokrajini z ozirom na njen težki povojni položaj letno večje podpore za povzdigo živinoreje.

Dalje je komisija sklenila tudi, da bo znašala skočnina za bike rdeče cikaste pasme 40 lir, za belanske pasme pa 25 lir. Na ta način hoče podžgati bikorejce, da si priskrbijo dobrih bikov, po drugi strani pa spraviti v soglasje višino skočnine, ki se pobira v naši pokrajini z ono videmske in Iržaške pokrajine, da ne bo v tem pogledu nikake razlike posebno v obmejnih vaseh.

Drugi sklepi ne zanimajo jaynosti.

—::—

ZELENA KLAJA BODI SOČNA!

Pri zeleni klaji je važno, da je slastna in lahko prebavna. To je pa zelena krma le toliko časa, dokler je dosti mlada in sočna. Taka klaja vpliva zelo

ugodno na mlečnost, dočim je prezorela in ostarela klaja le malovredna.

Pri zeleni klaji se kažejo velike razlike že glede na vrsto ene in druge krme. Še večje razlike se pa kažejo pri eni in isti krmi glede na njeno starost.

Vzemimo za zgled zeleno travo. Najbolj tečna je trava na dobrem pašniku, ker je najbolj mlada in najlaže prebavna. Taka trava se takorekoč prelvarja v mleko. Po taki mladi in sočni travi se živina tudi najraje pase. Ravno nasprotni učinek pa vidimo, če polagamo živini travo, ki je že ocvela in gre v seme. S pokladanjem take ostarele zelene krme se veliko krme zavrže in je sicer tudi ves užitek od nje manj vreden. Do take klaje nima žival nič več liste slasti in dela tudi zjedi, tako da nam precej take krme pade v gnoj. Po drugi strani je pa taka krma težje prebavna in slabša za mleko. In kar velja za zeleno travo, to velja do gotove meje tudi za druga zelena krmila. Povsod vidimo da je ostarela in prezorjena zelena krma manj vredna in da se take krme veliko zavrže.

Skrbimo radi tega, da dobiva mlazna goved zeleno klajo, ki je dosti mlada in sočna, ker nam po taki krmi veliko bolj molze in ker s tako krmo tudi bolj varčujemo. Če nam ima pa zelena krma ostareti, je veliko bolje, da jo o pravem času pokosimo in posušimo, ker nam v tem primeru več zaleže.

Prasičjerejci!

S Cerkljanskega in tudi iz drugih krajev nam poročajo, da je zbruhnila v svinjaki h rdečica, ki je zahtevala že več žrtev - Bolezni ni mogoče zdraviti, pač pa jo je mogoče preprečiti s cepljenem. Dajte torej svoje prasiče pravočasno ceniti, da jih ohranite pogina in prihranite sebi skrbi in škode.

R.

PAŠNIŠTVO V RAVNIH LEGAH.

Tudi pašništvo se da skrbno gojiti. Dočim smo imeli prej samo naravne pašnike, na katerih je gospodarila edi-

uporabljajo. Tako pašništvo se je vpe-
ljalo po Češkem, v Nemčiji in drugod.

Na svojem poučnem potovanju po Češkem in po Nemčiji sem si ogledal tako urejene pašnike v Friedlandu na Češkem in po Saksonskem. Med drugimi

Del pašnika za starejšo živino v Friedlandu na Češkem. Spredaj bogata ruša, zadaj staje z ograjami in živino.

Del pašnika za mlado goved v Friedlandu na Češkem. V ozadju staje. Bogata pašna ruša.

nole pašna živina, imamo sedaj po raz-
nih krajih skrbno negovane in umelno
nasejane pašnike, ki se po vseh pravilih
novodobnega pašništva oskrbujejo in

sem si ogledal takrat tudi pašnik v
Rückersdorfu pri Friedlandu (na češko-
saksonski meji), ki ga kažeja podobi 1.
in 2. Ta pašnik obsega skupaj 15 ha ali

26 oralov in je namenjen za mlado goved v starosti 1—2 let. Pašnik je v ravni legi in razdeljen v 13 pašnih delov, ki so ograjeni (čredinke, čredki, ograde). Vsak del je torej nad 1 ha velik. Živali se pasejo menjaje v posameznih ograjah, tako da ima med tem vsak popašen del dosti časa, da se zopet opomore in obraste. Na ta način imajo živali vedno dosti mlade paše. Na obeh podobah vidimo tudi staje, ki so od treh strani zadelane, tako da imajo mlade živali potrebno varstvo pred vetrom, dežjem in vročino. Mlade pasočje se živali so oldenburške pasme, torej izrazite pašne živine. Paša sama je bogata, kar se vidi tudi na sliki. Izkušnje pa uče tudi tukaj, da mlade živali niso za nočevanje na planem, dokler se vreme ne ustanovi. Ob deževnem vremenu so jim morali poma-

gati tudi z ovseno slamo (ali sploh suho krmlo), da niso postale driskave.

Pašnik v Rückersdorfu je bil takrat že štiri leta v rabi, na njem se je paslo 56 glav mlade govedi. Živali so prišle na pašo 20. maja in so se pasle do 20. septembra, skupaj torej pet mesecev. Pri mlajših živalih kakor eno leto starih so se pokazale slabe izkušnje vsled hladnega ondotnega podnebja. Ta pašnik je osnovala pašna zadruga, ki je štela 54 članov. Deleži so znašali takrat po 30 K predvojne vrednosti, vsak član je lahko vzel do sto deležev. Pašnina je znašala povprečno 40 K (predvojne vrednosti) in se je ravnala po živi teži pašne govedi. Prirastek na teži je znašal v vsej pašni dobi 58 do 130 kg pri posameznih živalih. — Po »Kmetovalcu«.

MLEKARSTVO

MLEČNI POSNEMALNIK.

Po naših krajih je mlečni posnemalnik še zelo redka prikazen, ker je pri nas še prav malo takšnih gospodarjev in gospodinj, ki so že uvideli in preračunali, da jim more donošati mlečni posnemalnik lepe dohodke v domačem gospodarstvu in gospodinjstvu. Kdor ima dve ali tri dobre mlečne krave, a nima priložnosti oddajati mleka v zadružno mlekarino ali ga odprodajati za neposredni použitek, mu ne kaže biti še nadalje brez mlečnega posnemalnika, ako hoče res dobro in primerno izkoriščati mleko in doseči primerno ceno za svoje maslo na trgu.

Pri nas udomačeno dobivanje smetane ali posnemanje mleka, je na splošno zelo pomanjkljivo in pred vsem premalo gospodarsko. Iz 100 kg mleka, v katerem je 3.5% mlečne toščice, lahko dobimo pri domačem navadnem posnemanju v dobrem slučaju 3.33 kg masla.

Ako se posname enaka množina mleka (100 kg) z enakimi odstotki toščice (3.5%) s posnemalnikom, izdelamo iz dobljene smetane 3.94 kg masla.

Primerjaje obe množini dobljenega masla, se izkaže razlika 0.51 kg. Iz smetane ali posnemanje mleka je na splošno, se je torej izdelala dobra $\frac{1}{2}$ kg več masla. Zakaj? Pač zato, ker je ostalo pri posnemanju z mlečnim posnemalnikom v posnetem mleku le 0.2% mlečne toščice, dočim je ostalo v posnetem mleku, ki smo ga dobili pri navadnem posnemalnem načinu, celih 0.8% mlečne toščice. Vsa mlečna toščica pa, ki ostane v posnetem mleku in ne preide v smetano, je za izdelovanje masla izgubljena.

Ni pa samo to, da se dobi iz smetane, ki se je posnela iz mleka z mlečnim posnemalnikom pol kg več masla, temveč tudi po kakovosti in okusu boljše in zategadelj več vredno maslo. 1 kg masla iz smetane, ki se dobi z navadnim posnemanjem, se proda danes, recimo, za 14 lir. V gornjem primeru se dobi iz 100 kg mleka 3.33 kg masla, za katerega bi se tedaj prejelo 46.62 lir. Za 1 kg masla izdelanega iz smetane, ki se je dobila v danem primeru z mlečnim posnemalnikom, se prejme, recimo, najmanj 17 lir. V

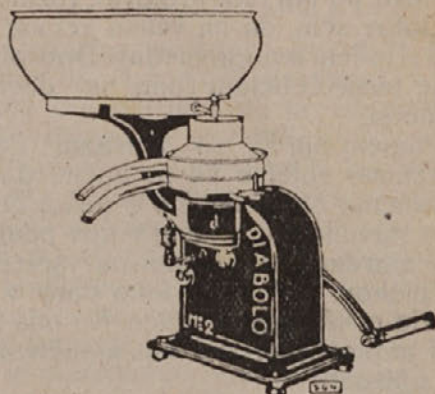
našem slučaju se dobi iz 100 kg mleka 3.94 kg. masla, za katero bi se skupilo 66.98 lir. Potemtakem bi se prejelo za maslo iz smetane, dobljene z mlečnim posnemalnikom iz 100 kg mleka, 20.56 lir ali okroglo 20 lir več.

Kdor bi le v teku vsakega tedna posnel 100 kg mleka z mlečnim posnemalnikom, bi lahko prejel za maslo na leto $52 \times 20 = 1040$ lir ali okroglo 1000 lir več nego za maslo, ki bi ga izdelal iz smetane, dobljene z navadnim posnemanjem.

V razprodaji je več vrst posnemalnikov. V listu smo o tem že večkrat pisali. Slika, ki jo danes priobčamo, nam kaže posnemalnik »Diabolo«.

Vsak gospodar ali gospodinja, ki izkorišča mleko oziroma smetano s podolovanjem v maslo, naj se odloči in čim prej nabavi mlečni posnemalnik. Kdor si ne more nabaviti posnemalnika sam, naj se domeni s sosedom za skupno na-

bavo in uporabo mlečnega posnemalnika.

Mlečni posnemalnik tipa »Diabolo«.

Posnemanje z mlečnim posnemalnikom ima pred navadnim posnemanjem poleg drugih tudi to zelo važno prednost, da se dobi pri posnemanju sladko posneto mleko, ki ga lahko začnemo dajati teletu, ko ima 4 ali 5 tednov, pujskom pa, ko imajo 9 do 10 tednov.

ČEBELARSTVO.

Janko Vodopivec:

ČEBELAR V MAJU.

V maju pridejo dobri panji na višek svoje moči in sile, slabejši pa vedno zastajajo. Spreten čebelar izloči vse slabiče iz glavne skladnice, ter jim odloči stransko mesto, kjer jih ima lahko vedno pred očmi. Tem ne pusti rojiti. Ko ima dovolj mladih, tudi neoplojenih matic, tedaj zamenja stare in slabe matice izločenih panjev, z mladimi krepkimi maticami.

Nova malica naj se priloži v matičnici, da jo čebele kot hujke ne umorijo. Matičnico si lahko vsak sam izgotovi iz 1 dm² navadne mrežice — zvite krog kakor palčke ali palca. Mrežica se dobro spuje, da se sama na razklene. En konec te mrežaste cevke se potem zapre, drugi konec je odprt. Skozi tega se spusti matiica v odprtino v cevko, na kar se zamaši tudi ta odprtina s koščekom voska.

Tako zaprto malico smeš brez druzega uložiti v poljuben panj. Ko se čebele sprijaznijo z njo, tedaj se malica sama pregrize iz matičnice pri tem ji pomagajo še čebele. Ako so oplojenje posreči, potem čebele s podvojeno vnemo nadaljujejo svoj posel.

Dobri panji bodo pri ugodni paši tako nar. edovali, da pričnejo postavljati matičnjake in se pripravljati, na rojenje.

Skušeni čebelarji ne pustijo čebelam, da bi svojevoljno rojile.

Lepo je videti sicer rojenje — zlasti za začetnike s par panji je to zabava prvega reda — ali drugače je pri večjem številu panjev. V tem slučaju ni pustiti, da bi čebele rojile, kedar bi se jim ljubilo, ampak vse mora iti po izključni želji čebelarja. Vpliv sme imeti tukaj le izredno dobra ali slaba paša in pa velikost panjev. Glavni namen malih panjev je rojenje, veliki panji pa so bolj za nabiranje medu.

Čebelar sam naj se potem odloči. Upošteva pa naj tudi krajevne razmere.

Gotov sem, da mi velika večina poroča: »Hočem mnogo medu!« Dobro! tedaj ne pusti čebelarom rojiti in dosežeš več medu.

Panjem pa, ki so natrpani čebel, preprečimo rojenje na ta način, da jim odvzamemo staro matico z nekaj čebel, pa prestavimo vse skupaj v nov panj kot roj. V starem panju ostani pa vselej par matičnjakov, da pride tako panj v par dneh do nove mlade matice. Ko ima panj zopet matico, moramo vse matičnjake v njem potrgati.

Ni previdno puščali v panju le po en zadelan matičnjak, ker se lahko pripeti, da matična ličinka ob času razvijanja pogine in panj bo brezmatičen. Ako to premočiravamo, se vam bo zdelo, da si trditvi nasprotujete. — Na eni strani pravim: ne pusti rojiti, po drugi pa trdim, da le panji z mladimi, krepkimi maticami bodo čebelarju v veselje. To nasprotno skušajo čebelarji odstraniti z raznimi izumi in s spolnjenjem panjev. V doglednem času dobimo tudi v tem pogledu spolnjene A. Ž. panje.

Dobro si zapomnimo, da je matica glavni činitelj, od katerega je v prvi vrsti odvisno vse dobro, ali pa vse slabo v panju.

Matice, izgojene v dobri paši, so krepke in vsestransko razvite. Pozneje v revnejši paši vzgojene so pa bolj šibke in tudi njih življenska moč je revnejša. Mi čebelarji moramo paziti v prvi vrsti, da si priskrbimo zadostno število mladih matic, izgojenih maja meseca.

Vedeti moramo dalje, da se matica zdržuje v malem panju 3 do 4 leta. Če upoštevamo, da ima vsaka matica le določeno število plodilnih trosov v sebi in da se, ko li pojdejo, njena plodovitost neha in če uvažujemo, da zaleže matica v A. Žnideršičevem panju v enem letu trikrat toliko čebel, kot druga v malem kranjiču, je umevno, da v velikem panju opeša matica že po drugem letu. Jaz n. pr. ne trdim več kot dvoletne matice. Trote pustim vzgajati le prvovrstnim panjem, slabšem iztržem vso trosovsko zalego.

—::—

VESTI.

Salnice je Slov. čeb. zadruga že vsem razposlala, kdor jih želi še imeti, naj pošlje vosek vsaj do konca maja. V prvi polovici junija se bo letos zaključilo izdelovanje salnic.

Panji najnovejšega A. Ž. sestava so še vedno na razpolago pri Slov. čeb. zadrugi.

VINOGRADNIŠTVO.

Just Ušaj:

ZVEPLANJE IN SKROPLJENJE TRTE.

Odkar sta se pojavili v naših vinogradih nevarni bolezni peronospora in grozdna plesen, je postalo škropljenje in žvepljanje najnujnejše opravilo v vinogradih. Ker pa je uspeh teh dveh opravil v prvi vrsti odvisen od pravičnega in pravočasnega izvršenja, hočem tu podati nekaj navodil za žveplanje in škropljenje trte.

Žvepljanje.

Za prašenje s žveplom je rabiti najfinejšo ventilirano žveplo. Dobro je tudi

tako žveplo, kateremu je bilo primešano 3—5% fino zmlete modre galice, ali ista količina prahu »Caffaro«. Prašenje s takim žveplom pomaga tudi proti peronospori. Za prašenje žvepla je rabiti samo take žveplalnike, bodisi nahrbtnne, ali ročne, ki so opremljeni z opravo za drobljenje žvepla, predno ga izpihnejo. Pri prašenju je paziti na to, da žvepleni prah zadene v trne dele, in da jih le narahlo in enakomerno zapraši. Žveplati je samo ob tistem in suhem vremenu. Prvič je žveplati, ko dosežejo poganjki 10—15 cm dolžine, drugič pred cvetenjem in tretjič 14 dni po cvetenju.

Škropljenje.

Potrebna raztopina modre galice je napraviti tako-le: V dve orni denemo v vsako po 50 litrov vode. V eno orno obesimo odmerjeno količino modre galice, da se raztopi. Ko se je galica raztopila, vzamemo iz orne s čisto vodo pet litrov vode in v tej vodi ugasimo enako veliko količino dobrega živega apna. To, ugašeno apno precedimo skozi sito in ga pomešamo med čisto vodo v orni. Ko smo to storili, vlijemo med neprestanim mešanjem raztopino modre galice v apneno vodo, in ne obratno, kakor je to pri nas v navadi. Če smo rabili dobro in čisto apno, smo lahko brez skrbi, da je bilo apna dovolj, in da raztopina ne bo smodila trt. Če pa apno ni bilo dobro, pa preizkušamo lahko raztopino na njeno pravilnost s pomočjo koščka fonofalein papirja. Če ta papir, ko smo ga potonili v raztopino, ne pordeči, je bilo apna premalo, in zato ga moramo še dodati. Raztopina modre galice se dela navadno za prvo škropljenje 1%, za drugo 1½% in za vsa poznejša škropljenja 2%. To se pravi 1—2 kg modre galice na vsakih 100 litrov vode. Živega apna se rabi ravno toliko, kolikor modre galice, ugašene apna pa na vsak kg galice 1½ kg. Malo več apna, kolikor je potreba, ne škodi, premalo pa utegne biti usodopolno za trte.

Škropiti je po potrebi 3—6 krat. Boli kakor je vreme vlažno in vinograd podvržen rosi, tem večkrat je potrebno škropiti. Čakati, da se bolezen pojavi, in še-le potem škropiti, je zelo napačno, ker raztopina modre galice vpliva le preprečevalno. To se pravi, da škropljenje ž njo bolezen samo prepreči, ne pa ozdravi. Zato moramo škropiti vedno trte, še predno so pokazale kakšen znak bolezni. Pri škropljenju je paziti, da zadene tekočina vse zelene dele trte. Tudi cvetju škropljenje ne škodi, in zato škropiš lahko trte, — če je to potrebno brez skrbi tudi ob cvetju. Tudi tik pred žveplanjem in takoj za njim, škropljenje ne škodi.

Just Ušaj:

GROZDNI MOLJ.

Poleg peronospore, grozdne plesni in trine uši je največji škodljivec v vinogradih grozdni molj ali grozdni zavijač. Ta škodljivec, ki je v nekaterih vinorodnih deželah poznana šiba božja, se zadnja leta pojavlja tudi v naših vinogradih ter dela občutno škodo na zarodu in pozneje na zorečem grozdju. Škoda, ki jo ta škodljivec za časa cvetenja trte prizadene je mnogo večja od one, ki jo napravi pozneje na zorečem grozdju; vendar je marsikateri vinogradnik, ki nima dobrega očesa, niži ne opazi, ali pa jo pripisuje peronospori. Poglejmo si sedaj tega škodljivca nekoliko bolj natančno in seznanimo se z načinom njegovega življenja.

Kakšen je grozdni molj.

Grozdni molj je črvičku podobna gosonica. Ko izleze iz jajčka, je samo 1 mm dolga, a ko doraste, doseže dober cm dolžine. V začetku je rumeno-rdeče, a pozneje rujavo-rdeče barve. Glavica je črno-rujava. Metulj meri 1½ cm čez obe krili, ki sta svetlo sive barve. Jajčka so prozorna in podobna majhni rosnii kapljici. Buba je 6 do 8 mm dolga, svetlorujava in počiva v sivo-rujavem mešičku, skritem v razpokah kolja ali pa pod lubadom na trsnem deblu.

Kedaj se pojavlja grozdni molj?

Grozdni molj se pojavlja dvakrat na leto in sicer prvič ob cvetlju in drugič, ko se jagode začnejo debeliti in zoreti. Metuljčki, ki letajo po noči in ob mraku, se pojavijo koncem aprila ali pa prve dni maja. Po paritvi začne samica metuljčka polagati jajčka na zarod in sicer vsaka samica izleže 30 do 50 jajčk. V 10 do 14 dneh se izvalijo iz teh jajčk molji, ki začnejo takoj s svojim uničevalnim delom, žrejo cvetje, zlasti pa pestiče in prašnike. Objedene cvete ovije tako s pajčevini podobnimi nitkami, da je moljem v teh zapredkih le težko priti s škropilnico do živega. Zato pa moramo, kakor boste pozneje slišali, začeti z zatiranjem že prej in v pravem času.

Škoda, ki jo molj povzroča.

Velikost škode, ki jo napravi spomladanski rod molja, zavisi mnogo od vremena. Če je vreme lepo in solnčno, trta hitro odcevele, in molji v tem času ne morejo napraviti toliko škode, kakor ob vlažnem in mrzlem vremenu, ko trta dolgo cvete. Vsekakor je pa škoda zelo velika, ker napadeni cvet ne napravi jagode.

Včasih se tudi zgodi, da kljub odcevelemu mladju, gosenica še ne poneha delati škode, ampak začne napadati tudi peclje in zarojene jagode. Vsled poškodovanega peclja, se potem posuši cel grozd.

Po 4 do 5 tednih preneha molj žreti in se potem zabubi ali v grozdu samem, ali pa še večkrat v razpoklinah lubada na trti in kolju. Iz teh bub se razvije sredi julija, ali v začetku avgusta zopet metulj in kolo življenja se začne z nova. Molji tega rodu žrejo jagode, vrtajoč luknje v nje. Napadene jagode pa pozneje segnijejo.

Ko molji dorastejo, si poiščejo pod starim lubadom in v razpoklinah kolja ugodnega skrivališča, kjer se zabubijo in prezimijo.

* * *

Kako naj se molj zatira.

Načinov zatiranja tega škodljivca je več. Ti načini so:

A. — **Zimsko zatiranje** bub s polivanjem starega lesu trt z vročo vodo in z odgrnjenjem starega lubada. Nadalje z izključno uporabo žice brez kolja, da se bumam odtegnejo zimska skrivališča v kolju.

B. — **Zatiranje metuljčkov.** To zatiranje se vrši ob mraku s posebnimi pahljčami in po noči z lučkami. Okoli teh lučk se zbirajo po noči metuljčki, ki potem najdejo smrt v plamenu, ali pa v krožniku pod lučjo.

C. — **Zatiranje moljev.** To se vrši najlažje z pravočasnim škropljenjem z 1% raztopino svinčenega arzenijata v vodi. Škropi se lahko s samim arzenijatom, ali pa obenem z modro galico in apnom. Pri škropljenju je gledati, da se zarod dobro poškropi in da tekočina ne pride škropilcu v usta, ker svinčni arzenijat je hud strup. Za to naj se škropi samo ob tihem vremenu in ne v vetru.

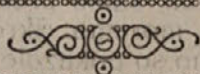
Raztopina se napravi tako-le: Potrebna primerna količina arzenijata se zmeša najpoprej v par litrih vode. Nato se vlije ta v ostalo vodo v čeburu ali ornji, in se dobro premeša. S tem je raztopina gotova, le pred vsakim napolnjenjem v škropilnico, je raztopino še dobro premešati, ker se radi težine svinčenega arzenijata, kaj rada useda. Tudi med škropljenjem samim, je dobro škropilnico večkrat sfresti. Najlepši čas za škropljenje je sredina meseca maja.

Vinogradniki!

Vinogradniki ne dopuščajte, da Vam ni molj delal po naših vnohradnih tudi letos škodo, kakor jo je v marsikje delal lani, ampak zatirajte ga pravočasno, ker če boste spomladi zatirali, vam tudi poleti ne bo delal škode na grozdju. Tedaj — to je poleti — se pa tudi arzenijat ne sme več rabiti, ker je neumno, da bi ga kaj ostalo do trgatve na grozdju in bi potem prišel v zrno.

SADJARSTVO

Dr. Peter Vallig:

OLJKOVA MUŠICA.

Oljkova mušica (*dacus oleae*), ki jo poznajo že iz davnih dni, povzroča velikansko škodo v oljčnih nasadih. Računi se, da napravi ta škodljivec ob hudih na-

padih samo v Italiji krog 10.000.000 litr škode. Skušnja uči, da napada mušica bolj one oljčne nasade, ki se nahajajo v bližini morja in kjer so oljke bolj zgodnje in mesnate.

Oljkova mušica ima navadno letno tri rodove, množi se na ta način, da leže

samica v sadež jajčka, iz katerih se potem razvije ličinka. Vsaka samica zaleže do 100 jajc; ker ima tri rodove v eni letini, si lahko vsakdo predoči, koliko škode lahko povzroči. In ravno ta okolnost je dala vladi povod, da je odredila, naj se proučujejo sredstva za zatiranje oljkove mušice. Z odlokom z dne 21. februarja 1922. je predpisala, da je to zatiranje obvezno za vse lastnike oljčnih nasadov.

Najuspešnejši način zatiranja je zastrupitev stare samice, predno prične polagati jajčke. Zastrupijo se sladkorne raztopine, ki jih mušica rabi za svoj razvoj, in sicer s tem, da se jim dodajo arzenikove soli. Opravlja se ta posel na dva načina; da škropimo oljke z raztopino iz 10 kg melase in iz 250 do 300 g natrijevega ali kalijevega arzenijata. Arzenikova sol se dobro raztopi v 10 litrih vrele vode; ko je ta raztopina pripravljena, vlij jo v melaso, pri tem pa dobro mešaj, potem pa prilij 80 litrov vode.

Prvikrat moraš škropiti že pred julijem (v dobi od 15 do 20. junija), četudi bi ne poškropil cele oljke, najdaljše odnosno najvišje veje pa moraš poškropiti in sicer moraš porabiti vsaj krog 300 g raztopine za vsako drevo. Tako poškropljene oljke so gotovo smrtonosna hrana za mušice. Drugič škropi sredi julija in tretjič, ako je potrebno, v prvi polovici avgusta. Ako bi takoj po škropljenju močno deževalo, je treba nemudoma obnoviti škropljenje.

Drugi način pa je sledeči: Razen s škropljenjem se nudi mušici strup v ilovnatih loncih ali sličnih posodah, ki se postavljajo v oljčnih nasadih, vsaka posoda za krog 50 drevov. Posoda, ki jo je pritrčiti visoko v vejah oljke, vsebuje 5 litrov strupene mešanice; voda, ki se izgublja vsled izhlapevanja, se obnovi vsak teden. Ta način zatiranja je dosedaj rodil

najboljših uspehov, posebno v takih krajih, kjer so se vsi lastniki oljčnih nasadov pričeli tako bojevati proti najhujšemu sovražniku svojih oljk.

— :: —

JABOLČNI ZAVIJAČ.

Jabolčni zavijač ali kakor mu na sploh pravijo jabolčni črv, dela pri nas veliko škodo, ker napravlja sadje črivo ali piškavo, da predčasno zori in zgodaj odpade. Ta črv je gosenica malega, večji podobnega metuljčka modrorjavkaste barve z ruso obrobljenim očesom na koncih spodnjih peruti. Težko se opazi, ker je istobarven, kakor lub. Od maja do julija leta ponoči ter se plodi, podnevi pa se skriva. Oplojena samica poleže posamezno v nezrela jabolka in hruške po eno jajčece, iz katerega se v osmih dneh izleže gosenica, ki se zavrta v plod in prerije do srede. Tu se hrani s pečkami in mesom ploda. V petih tednih doraste gosenica. Če sad ne odpade, se spusti gosenica po pajčevini na veje ali deblo in si poišče primerno skrivališče, kjer prezimi pod skorjo v razpoklinah. Šele maja se zabubi. Metuljček se porodi v par tednih.

Zatiranje:

1. Vse odpadlo, nezrelo sadje moramo dnevno pobrati, uničiti ali takoj uporabiti.

2. Osnažiti moramo deblo mahu in stare skorje, to pa sežgati.

3. Nastavljati je umetna skrivališča ali pase mesec po cvetju do septembra. Pase je treba večkrat preiskati in očistiti skritega mrčesa.

4. Tudi sadne srambe naj se spomladi dobro osnažijo in žveplajo, okna pa zamrežijo, ker pride mnogo teh škodljivcev s sadjem v srambo.

SVILOGOJSTVO.

NAVODILA UMNEMU SVILOGOJCU.

Seme.

Ne rabite nikdar semena, ki ga sami pridelite. Imeli boste potem sviloprejke,

ki vam ob preji odrečejo; ako pa pride late kaj svilodov, bodo ti slabi in manj vredni. Le tako seme, ki je zdravo, pravilno pripravljeno in dobro hranjeno, vam bo dalo dober pridelek. Ne valite

semena nikdar doma v svoji hiši. Prvič ne izvalite vsega in drugič bodo sviloprejke šibke in brez prave vrednosti. Priskrbite si živih črvičkov, ki so bili izvaljeni nalašč v to svrhu pripravljenih prostorih, v valilnici.

Snaga.

Razkužite in osnažite dobro vse prostore in vse orodje, predno začnete rejo. Tudi med rejo morate paziti na največjo snago. Pobelite z apnenim beležem stene in strop, operite tla z lugom in pobelite tudi pod. Orodje pustite dalj časa zunaj na solncu in dežju, ker se na ta način dobro razkuži. Razkuženje je prav neobhodno potrebno, ako ste imeli prejšnje leto bolezen med sviloprejkami, ali ako ste priredili malo svilodov. Ako ne razkužite vsega, bo vaš trud brezuspešen: bolezen prejšnjega leta se gotovo ponovijo, v tem slučaju zavržete listje in delo.

Zrak.

Sviloprejke morajo imeti mnogo svežega zraka. Varujte pa jih pred preprihom, posebno med spanjem. Nikdar ne zapirajte popolnoma oken in vrat, ne podnevi in ne ponoči. V vsakem vremenu, če tudi je mrzlo in dežuje, zrak mora biti v svilogojnici. Ob mirnih dnevih odprite okna in vrata, da pride solnce v prostore, ki pa ne sme sijati naravnost na sviloprejke, ker bi jih solnčni žarki umorili. Nikdar ne gojite sviloprejk v svojih spalnicah; če pa ne morete drugače, ne zapirajte nikdar oken ne ponoči in ne podnevi, temveč skrbite, da pride še več zraka v sobo za vas in za sviloprejke.

Gorkota.

Skrbite, da je v gojilnici vedno enako gorko, kurite le zidane peči, nikoli železnih. Ako kurite, naj bo v gojilnici vedno 17 do 18 stopinj Reomirja (enako 22 do 23 stopinj Celzija). Pri tej stalni toploti pojdejo sviloprejke po pretoku 30 dni gotovo prest. Mraz ne škoduje sviloprejkam, le ovira jih v razvoju, jim zmanjša živahnost in povzroči, da nimajo pravega veselja do žretja. Posledica tega je, da se preja in pridelek zakasni.

Gojenje.

Ako le morete, ne dotikajte se sviloprejk nikdar z rokami. Za prekladanje rabite le luknjičast papir, ki ga raztegnete čez sviloprejke in nanj denite listje. Sviloprejke silijo skozi luknjice na papir do listja, na kar preložite vse skupaj na novo ležišče. Vlažni prostori morejo napraviti največjo škodo sviloprejkam. Dim ne škoduje sviloprejkam, nasprotno zdi se, da pospešuje zdravo ozračje pri njih. Radi tega je priporočljivo, da spustite nekaj dima ob vlažnih in oblačnih dneh v gojilnico, pri tem pa naj bodo okna in vrata odprta. S tem dosežete, da dobijo sviloprejke večjo strast do žretja. Duhovi (smradovi) škodujejo sviloprejkam, posebno tobak. Uničujte miši in mravlje v gojilnici. Prav mravlje pokončajo veliko sviloprejk, posebno ko so še majhne; a tudi velikim ne prizanašajo. Pomnite: le en mravljin pik konča sviloprejko.

Prostor.

Le sviloprejke, ki imajo dovolj prostora, ki so na redkem posejane, uspejo dobro; na gosto gojene sviloprejke, poginejo gotovo. Skrbite torej za čim več prostora, ker s tem dosežete boljši in večji pridelek.

Ležišče.

Vsakikrat ko ležišče naraste in ko se sviloprejke zgostijo, je neobhodno potrebno, da ležišče menjate in povečate. Visoka, vlažna in plesnica ležišča so vzrok, da sviloprejke obolijo. Menjati morate ležišče gotovo, ko se sviloprejke pripravljajo na spanje. Med spanjem ne smeste pod nikakim pogojem vznemirjati sviloprejk.

Spanje.

Ko opazite, da sviloprejke zgubljajo voljo do žretja in da se dolgočasijo, nehajte s pokladanjem listja. Dobršen del sviloprejk zaspí; razgrnite takrat čez vse luknjičast papir in nanj raztrosite listja; tako pridejo one sviloprejke, ki bi rade še žrle, skozi luknje na vrh papirja do listja, na kar jih prenešite drugam; sviloprejke, ki že spijo, ostanejo pod papirjem na starem prostoru. Ako niso vse

sviloprejke zaspale, pokladajte le malo listja, da vse zaspajo. Ne hitite potem s pokladanjem, ako zapazite, da steguje tu in tam kakšna sviloprejka glavo po listju; čakajte, dokler niso skoro vse vzbujene, potem še le začnite z rednim pitanjem. Prisiljen post ne škoduje sviloprejkam; tako dosežete, da bodo vse sviloprejke enako razvite in enako velike.

Pokladanje listja.

Murvovo listje mora biti vedno suho, učinkuje kol strup, ako je ugreto. A tudi mrzlo ne sme biti. Ako žrejo sviloprejke le enkrat mrzlo listje, obolijo. Kdor daje preveč listja na enkrat, ga zameta. Velja naj to načelo: po malem, a večkrat pokladaj listja sviloprejkam; tudi vsaki dve uri ne škoduje. Kdor le redko poklada, povzroči zakasnitev reje. V prvi in drugi dobi je boljše, da se poklada listje, rezano v dolge košččke, potem posamezni listi. Ko se sviloprejke bolj razvijajo, jim pokladajmo že vejice, potem pa, v četrti dobi, že cele veje. V zadnji dobi jim moramo nepretrgoma pokladati listje; čim pogosteje, tem prej pojdejo sviloprejke prest in tem prej boste obirali svilode. Nikdar ne pokladajte listja, ki je bilo še le osmukano; držite ga nekaj časa pred pokladanjem doma, da se dobro osuši in da za spoznanje uvene. Mokro listje morate pred pokladanjem dobro osušiti, murvice in pokvarjeno listje odstranite. Ni treba odbirati vršičkov mladega listja. Sviloprejka ne pojde v kravo, ako žre tako listje, temveč le, ako nima zraka, prostora in snage.

Preja.

Za predišče rabite le suhe veje, izborna služijo v to veje starega dušičevja, hrasta itd. Ne izbirajte zrelih sviloprejk z rokami in ne metajte jih na predišče; tako jih mnogo pokvarite, da potem poginejo. Denite veje na sviloprejke, zrele zlezejo same na nje, in jih potem z njimi odnesite na predišče. Na kavalon, na katerem je od četrtega spanja dalje najboljše gojiti sviloprejke, nataknite suho dušičje ali pa veje, vsako toliko pustite

nekoliko prostega prostora, da morete lahko pokladati manj razvilitim sviloprejkam; tako pojdejo zrele same na predišče, dočim pojdejo druge, postopno na mestih, ki smo jih pustili v ta namen prazna. Tudi med prejo in še potem naj bodo okna odprta, ker v tem času potrebujejo sviloprejke še vedno mnogo zraka. Ne pokrivajte predišča z vejami, z rjuhami ali z vrečami; sviloprejka se duši radi pomanjkanja zraka, pogine in ne prede naprej; pogine, tudi če je predla; svilodj pa bodo mehki in polni madežev radi pogina sviloprejke.

Svilodi.

Svilodi postanejo godni po vremenskih razmerah: v 8 do 10 dneh, ako je gorko; v 14 do 15 dneh, ako je mrzlo. Ne pobirajte nikdar svilodov, ako niso dovolj godni. Ako pobirate negodne svilode, boste imeli mehko in madežev polno blago, ki vam ga bodo slabo plačevali. Svilode pobirajte, ko ste se prepričali, da so godni. To doženete na ta način, da nekaj svilodov na lahko potresete z avema prsoma; ako dajo pri tem suh glas, kakor bi se nahajal v njih majhen kamenček, so svilodi dobri. Ne zapirajte pobranih svilodov v zaboje tudi ne kopičite jih v globoke plasti, ne odevajte jih z zelenimi vejami ali plahtami. Vi mislite, da radi tega svilodi ne zgubijo na teži, umorite pa zabubljene sviloprejke, kar povzroča, da postanejo svilodi mehki in umazani. Posledice tega je: dosti nižja cena in manjši izkupiček. Tudi svilodi rabijo zraka, in sicer mnogo in veliko zraka.

PRODAJA SVILODOV.

Tudi pri tem bodite previdni. Preberite vse blago. Lepo, popolnoma zdravo in trdo posebej, kar je slabega zopet posebej. Tako dobite za prvo zbrano blago pošteno ceno, in za drugo tudi. Če pa imate vse svilode pomešane, vam plačajo vse kot za blago slabe vrste.

POLJEDELSTVO.

GNOJENJE TURŠICI.

Hlevski gnoj je za turšico najprimernejše gnojilo, kajti on zemljo greje, jo rahlja, vzdržuje vlago in nudi turšici istočasno potrebno hrano. Osebitno zemlje, ki vsebujejo le malo pršenine, naj se pognojijo najmanj s 150 do 200 stotov hlevskega gnoja na hektaru (10.000 m²). Ta množina hlevskega gnoja pa čestokrat ne vsebuje zadostne količine turšici za popoln razvoj potrebnih redilnih snovi, osebitno pa fosforove kisline in dušika. Zato priporočamo, naj se rabijo poleg hlevskega gnoja še umetna gnojila.

Da se hlevski gnoj izpopolni glede fosforove kisline, je potreben superfosfat, glede dušika pa čilski soliter. Na peščenih, hruščastih tleh, moramo poskrbeti tudi glede izpopolnitve kalija in v ta namen služi najbolje 40% kalijeva soli.

Superfosfat (300 do 500 kg na ha) in kalijeva sol (150 do 200 kg na ha), naj se raztrosita pred oranjem kar načez in nato podorjela s hlevskim gnojem vred. Če se pa gnoji samo po razorjih, naj se ti umetni gnojili raztrosita najmanj teden pred sejanjem po razorjih in šele o sejanju naj se raztrosi povrhu teh hlevski gnoj, ki naj se primerno z zemljo pokrije in turšica poseje. Čilski soliter (150 do 200 kg na ha) naj se da v dveh obrokih in sicer $\frac{1}{3}$ tega naj se raztrosi, ko turšica izleze, ko niso rastline rosne, to je v popoldanskih urah in ko je ta približno ped visoka, ostali dve tretjini pa naj se raztrosita po pletvi med vrste in turšica nato osuje.

Če se ob setvi ni rabil superfosfat, se to še lahko zgodi o času osipanja osebitno takrat, ko se opazi, da je turšica šibka in bleda. V tem slučaju naj se raztrosi pred osipanjem med vrste na vsak ha 50 do 60 kg superfosfata in 60 do 80 kg čilskega solitra in nato turšica osuje.

Kakor pri drugih pridelkih, tako je tudi pri turšici odvisen uspeh od pravilnega in zadostnega gnojenja.

PRAVOČASNA KOŠNJA.

Kakovost sena je odvisna od zemlje, lege, gnojenja, vremena ob času rašče rastlin, vrste rastlin, razdalje rastline od rastline na travniku, v precejšnji meri pa tudi od starosti rastlin. Zato pa ni in nam ne more biti vse eno, kdaj kosimo. Pravi čas za košnjo travnikov (senožeti) je ob začetku cvetenja trav, ali tedaj, ko je največ trav v cvetju. Izmed trav manjkata na travniku le redkokdaj pasja trava in travniška bilnica. Ko zapazimo ti travi v cvetju, začnimo takoj s košnjo. Le pravočasna košnja nam jamči, da dobimo iz primerno oskrbovanih travnikov dovolj redilno in prebavljivo krmo. Ako se odločimo kositi šele potem, ko je večina krmskih rastlin že odcvetela, ali se morda takorekoč že posušila na steblo, ne pričakujmo, da bo seno iz odcvetelih in prezrelih krmskih rastlin še redilno in lahko prebavljivo. Taka pozna košnja povzroči, da stebela olesenijo, vsled česar se močno zmanjša njih redilnost. Pogostoma se trdi, da se s prezgodnjo ali pravočasno košnjo pridela manj sena kakor pa, če se bolj pozno kosi, ko je trava že odcvetela in dozorela. Pa kaj pomaga to, če pa je potem treba krmili živali mesto 10 kilogramov o pravem času košenega in lažje prebavljivega sena 12 ali več kilogramov prepozno košenega in težje prebavljivega sena, da se doseže isti učinek. Otava velja vedno za bolj redilno in lažje prebavljivo krmo nego seno, tudi če je oboje zraslo in bilo košeno na istem travniku. Zakaj? Edino zato, ker otavo hoté ali nehoté kosimo navadno bolj mlado, bolj zgodaj, kakor seno. Kdor torej pravočasno kosi, le pridobi, kdor pa s košnjo zapozni, pa lahko precej izgubi.

Tudi pri teh naših opazkah, bo zopet kdo zmajal z glavo, češ, kaj boste vi pisnoui vedeli. Seveda, kdor pa enkrat poskusi, se prepriča, da so naše besede pravilne.

GOSPODARSKI KOLEDAR

JUNIJ.

Poljedelstvo: Letos so se mnoge setve izvršile z veliko silo. Kdor je okopavinam premalo gnojil s hlevskim gnojem, jim lahko pomaga o priliki okopavanja in osipanja s čilskim solitrom. Proti koncu junija se navadno prične žeti ječmen. Za ječmenom lahko posejesh ajdo ali repo. Ob stalno lepem in toplem vremenu bo tudi zgodnji krompir dorastel toliko, da ga boš lahko zadnje dni junija izkopaval. Za zgodnjim krompirjem se lahko seje činkvantin, repa, ajda ali pa se posadijo krmska pesa in vrzote. Tudi turšica, namenjena za zeleno krmo, se lahko seje po zgodnjem krompirju. Da se obvaruje pozni krompir pred boleznimi na listju, je dobro, da ga poškropiš z raztopino modre galice in apna, kakoršna se rabi za trte. Z vsemi njivskimi deli se je treba čimbolj požuriti in dokončati, da ostane čimveč časa za košnjo.

Živinoreja: Glede zelenega krmljenja goveje živine velja isto, kar za maj. Pri krmljenju mlečnih krav je treba posebno paziti, da dobivajo zeleno krmo enakomerno in redno. — Teleta, ki so se skotila po zimi in spomladi, krmiš najbolje, ako jim pokladaš dobro seno in močna krmila (ovsen drob, orehove tropine). Puščaj jih pridno v tekališče blizu hleva. — Junij spada med vroče polelne mesece. Skrbi za hlad v hlevu in varuj živali pred nadležnimi muhami. Živino pasi le proti večeru in v zgodnjih jutranjih urah. Po hrbtlni koži goveje živine, ki hodi redno na pašo, opazujemo spomladi in poleli polno izbočenih mest. V teh izbočenih mestih hrbtne kože so oarci govejega zolja ali obada, kateri delo nadlegujejo v svojem razvoju in zelo pozneje kot obadi uboge živali. Ogrce je treba radi tega odstraniti izpod kože z iztiskovanjem. — Prasiči morajo imeli v vročem polelnem času senčno tekališče, kjer se po možnosti lahko tudi kopljejo v hladni vodi. Ne sme manjkati

prasičem tudi dobra pitna voda v koritu, da si lahko gasijo žejo vsak čas. Pazimo strogo na snažnost posode za krmo in na snažnost korita, pa tudi na vsestransko snago v svinjaku, da obvarujemo prasiče pred kožnimi boleznimi.

Čebelarstvo: Kasni roji so malo vredni in čebelar najboljše stori, da jih prepreči. Ko se čebele pripravljajo na rojenje, bodi vedno z enim očesom v čebelnjaku, da ti roj ne ubeži. Prvci niso tako nevarni, ali družci, ki imajo mlado matico, kaj radi odjadrajo. Roje, ki so se vsedli nizko, lahko odreseš naravnost v panj, roje v višini pa v zabojček. Zelo priporočljivo je namazati panj ali zabojček s srčnim zeljem (melisa). Duh tega zelišča čebelam ugaja; roj kaj rad zleze v posodo, ki diši po tem zelišču. Ko je večina čebel v zabojčku, ali panju, pusti ga nekaj časa na mestu, kjer si roj ujel. Pustiti zabojček na tem mestu do večera, ni priporočljivo, ker je prekladanje čebel v panj šele zvečer težje. Tedaj jih prekladanje razburi in rade pikajo, dočim so takoj po rojenju še vse v ognju rojnega nagona in ne pikajo. Ako pričakuješ roj, ne drži križem rok, ampak pripravi panj za nje. Nikakor ne slavi vseh okvirjev v panj, ker čebele bi potem delale na vseh okvirjih, ali izdelale ne bi nobenega popolno.

Vinogradništvo: Sedaj je v vinogradu polno dela. Najvažnejši opravili sta škropljenje in žveplanje. Obe sta neobhodno potrebni. Izvršiti ju moramo v vsakem času, ne gledé na to, če je morda trta v cvetu. Če opazite grozdne molje v zarodu, pridajte brozgi za škropljenje tudi svinčeni arzenijat. V juniju je potrebno tudi povezati mladje, da ga veter ne polomi. Za vezanje je rabiti ličje. Ob priliki povezovanja omandamo tudi nerodovitne poganjke. Obilo vlage v letošnji pomladi je gotovo pospešilo raščopplevela po vinogradih, zato ga bo treba opleti. Vsled vlage bo letos mnogo trt, zlasti v ilovnatih fleh, trpelo na bledici.

Druga dela v vinogradu so: zeleno cepljenje, pobiranje majskega hrošča in zatiranje Irtjonov.

Kletarstvo: Kdor še ni pretočil v drugič svojega vina, naj sedaj to stori, ker je zadnji čas za to. V tem mesecu postane v kletih toplo in vina se bodo rada začela kvariti. Da to preprečiš, stori vse, kar preprečuje bolezen vina. Klet torej drži dobro zaprto, snažno in zažgi po letu večkrat malo žvepla v njej. Sodi naj bodo vedno polni in za to zalivaj vsak teden. Za zalivanje rabi le dobro, čisto in zdravo vino. Tudi na prazne sode ne pozabi, ter zadimi jih pogosto. V to svrhu rabi le trakce, ali pa kolačke na azbestu.

Sadjarstvo: Ko obiraš črešnje, ne hodi na drevo z okovanimi čevlji, ker to zelo škodi drevju. — Na mladih črešnjah in zlasti pa na breskvah je videti mnogo listnih uši in mravelj. Proti tej golazni je najbolj učinkovito škropljenje s kvasijo. Kvasija so lesene trske od nekega drevesa v Avstraliji. Teh trsk je potrebno 5 kg na 100 l vode. Tekočino napraviš tako-le: Vzemi 20 l vode in deni v to vodo močili 5 kg trsk in jih pusti v nji dva dni. Konečno odliji tekočino od trsk, dodaj še 80 l mrzle čiste vode. S to tekočino potem poškopri drevesa, da bo teklo od njih. — Na črešnjah in na drugih sadnih drevesih, je opazati razne gosenice, ki žro listje in molje, ki kvarijo sad in ga napravijo črvicega. Proti tej golazni škropi s 1/2 odstotno raztopino svinčenega arzenijata v vodi.

Vrtnarstvo: Ko postanejo proste one lehe, na katerih si pridelal zgodnjo zelenjad, jih obsadi z zeleno, čebulo, polelno endivijo, fižolom, repo, vrzotami, zeljem, poznimi paradižniki in jesenskim karfijolom. Še vedno se lahko sejejo vrzote, navadni redič, rdeči redič, zimski karfijol, pozni brokol, jesenska in zimska endivija, zimska redkev. V slučaju suše zalivaj zelenjavo ob solnčnem zatonu raje bolj poredkoma, toda takrat izdatno in dobro. Za seme pusli solato, ki ima največjo in najbolj trdo glavo. Vsako, za seme obrano solato zaznamuj s količjem. Privezuj kumare in paradižnike in

poškropi jih nekoliko z raztopino modre galice in apna proti smodu. Če je vrh dober, ti ne bo manjkalo zelenjave.

Travništvo: V juniju se kosijo pred vsem vsi oni travniki, ki nam dajejo drugo in tretjo košnjo. Da dobimo dobro seno, je treba, da travnike pravočasno kosimo in da imamo ugodno vreme za sušenje. Slabo posušeno seno je treba spravljati previdno, da se ne ugreje in uname. Tudi po dežju premočenemu senu preli nevarnost, da začne plesniti. Takšno seno je umestno posoliti s soljo (na 100 kg sena — 1/4 kg soli). Takoj po košnji se lahko poliva po travnikih gnojnica. Tudi umetna gnojila se lahko trosijo po ravno pokošenih travnikih. Dobro gnojen travnik poplača v obilni meri stroške.

Cvetličarstvo: Še je čas za presajanje raznih cvetic, kakor: astre, levkoje, balsamine, cinij itd. Mlade in krhke poganjke dalj privezujemo h kolom, da nam jih ne polomi veter. — Sejmo za jesensko cvetje še resedo. Pri vrtnicah odstranjimo poganjke na debelu in koreninah. Vrtnice vzpenjalke so pognale dolge in krhke mladike. Privežimo jih, da se nam ne polomijo. Take mladike nam dajo prihodnje leto največ in najlepšega cvetja. — Če napada vrtnice rožna plesen, jih poprašimo ob lepem vremenu z žveplnim prahom. — Odcvetelo lepolično grmičevje obrežemo, da bo prihodnje leto mnogo cvetja. — Sobne rastline postavimo na prosto in jih redno zalivajmo. — Posebno oleandri ljubijo mnogo vlage in solca. — Palme naj se postavijo v bolj senčnat kraj, varujte jih prevročega opoldanskega solca.

Svilogojstvo: O tem predmetu pri našamo v današnji številki dovolj obširna navodila. Poudarimo naj le še, da je treba murve lepo osmukati in očediti. Po osmukanju pa jim ne bo škodilo, ako jih okopliemo in pognojimo, v zavesti, da jih moramo ohraniti krepke in močne za prihodnjo rejo.

Širite „Gospodarski Vestnik!“

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Št. 31. — I. Š. Dolenjavo. — Vi pišete: Imam junca, star je eno leto. Koj, ko sem tele odstavil, pri 14 tednih, se mu je pričela delati na hrbtu goba (bradavica). Postajala je vedno večja, in delala so se mu še druge manjše in to po celem telesu. Te gobe so na vrhu trde kot na primer bradavica, znotraj so pa mehke. Prav na hrbtu, kjer se je naredila prva goba, jih je sedaj cel kup, kot da bi ležal tam hleb črnega kruha, iz pod teh se ce-di gnoj, kateri razširja hud smrad. Ako se pripeti, da si tele odtrga kakšno gobo, se mu koj napravi druga. Pripomnim še, da se navedene gobe držijo le kože, tele se po njih vedno liže, je čvrsto in rejeno.

Odgovor: Vašega junčka, katerega so napadle bradavice, ali kakor jih znanstveno imenujejo papiloni, bode težko zdraviti brez operacije. Pokličite bližnjega živinozdravnika, kateri bi na licu mesta razsodil, koliko bi se dalo narediti.

Št. 32. — A. M. iz Košane: Vprašanje: Imam kmetški voz, vozim večkrat z njim v oddaljen mlin, kakšenkrat peljem tudi sadje v Trst. Občina me je obdavčila. Kako to?

Odgovor: Obstoji po občinah takozvani lelni prispevek za vzdrževanje cest. Oproščeni so od te vrste davka oni kmečki vozovi, ki se rabijo izključno za lastno kmetijo in prevoz lastnih pridelkov. Kmečki vozovi, ki pa vozijo za plačilo drugim kmetovalcem, niso prošli tega prispevka. Proti vpisu v davčni seznam se lahko priložite tekom 20 dni na pokrajinski upravni odbor, ako smatrate, da se vam godi krivica.

Št. 33. — U. I. R. T. — Na Vaše vprašanje, kako se zafrira nevarna oljkova mušica, vam odgovarjamo v današnji številki v članku »O oljkovi mušici« na strani 90.

Št. 34. — K. Sch. G. — Vi pišete: Moja koza je že dalj časa breja. Napako pa ima, da že osem dni ne vstaja in samo leži. Poskušal sem večkrat, da bi jo

dvignil, a zaman. Vedno je zopet padla. Ali je to bolezen, ali je le tako slaba?

Odgovor: Vaša koza trpi najbrže na mehkokostnosti ali kostolomnici. Dajte kozi, ako se reši, dnevno klajnega apna in pa močnih krmil. — ic.

Št. 35. — B. B. R. — Vi pišete: Ko se žito spomladi pobrana, da se uničijo razne trave, ali je mogoče takrat sejati deteljo po žitu. Z brananjem bi se namreč defeljino seme pokrilo. Žito bi se pozneje julija poželo, med tem bi detelja zrastle. Tako bi dosegel, da bi zemlja ne stala zastoj do spomladi?

Odgovor: To lahko storite, le žita ne smete pustiti dozoreti, ampak ga morate pokositi za zeleno krmo še predno je dozorelo.

Št. 36. — N. A. Šp. — Vi pišete: Zavarovano imam svojo živino pri naši domači zavarovalnici za govejo živino. Meni se je sedaj zgodila nesreča, da mi je vol obolel. Zdravil sem ga, a je poginil in živinozdravnik je meso zavrge. Zavarovalnica mi sedaj noče plačati škode, ker nisem plačal pravočasno zavarovalnine. Kaj naj napravim, da pridem do odškodnine?

Odgovor: Ne vemo, kako je ustrojena Vaša zavarovalnica. Imela pa bo gotovo svoja pravila. In ta so zanjo in za Vas merodajna. Ako pravijo pravila, da se mora zavarovalnina plačati do gotovega roka, recimo do konca januarja ali do konca julija, in Vi se niste tega roka držali, potem ima zavarovalnica prav. Po našem mnenju vam ne preostaje drugega, kakor da prosite zavarovalnico, naj vam po možnosti dovoli primer-no podporo. V bodoče pa bodite točni pri plačevanju zavarovalnine, ker potem ne pride v kake škripce, in to prav po lastni nemarnosti. — Kakor rečeno pa, pridejo za Vas le pravila zavarovalnice v poštev.

Št. 37. — D. T. v S. V. — Vi pišete: Kako naj ravnam z opuščnim vinogradom, kjer so še trte, kjer pa hočem zase-

jati deteljo. Zadostuje setev semena po prvem pomladanskem kopanju brez rabe umetnega gnojila? Zemlja je nekoliko bolj rezka in podvržena vlagi, po leti raste gosta preslica. Ni li nevarnost, da ta izpodrine vsejano deteljo.

Odgovor: Če je zemlja tako vlažna, da je po leti obraščena s preslico, bi v taki zemlji večletna detelja ne uspevala, ker ji v taki zemlji kmalu začnejo

gniti korenike. Posejte rajši črno domačo deteljo, mešano s travo.

Št. 38. — A. Š. St. — Vi pišete: Ali je priporočljivo škropiti kumare z modro galico proti strupeni rosi? Kedaj in kako naj jih škropim?

Odgovor: Škropljenje kumar z modro galico, kakor jo rabimo za trte, je priporočljivo. Škropi se po potrebi, vsekako prej, ko se pojavi bolezen.

PRAKTIČNE DROBTINICE

Uporaba kuhinjskih odpadkov. — Le malo je dobiti kuhinjskih odpadkov, ki bi jih ne mogli uporabiti surovih ali kuhanih, razkosanih ali celih za pičo gosem, račam, kuram, golobom, domačim zajcem itd. S tem, da uporabljamo kuhinjske odpadke, pocenimo krmljenje perotnine. Paziti pa moramo, da se odpadki ne skisajo, splesnijo ali kako drugače skvarijo, ker pokvarjena piča povzroča živalim nevarne črevesne bolezni.

Krmite redno ob določeni uri! Ako hočemo, da nam bodo domače živali dobro uspevale, potem je velike važnosti, da jim pokladamo krmo vedno ob določeni uri. Pri nerednem krmljenju se živina razburja, vsled česar ji potem ne tekne tudi najboljša krma. Torej velike prednosti nudi rejcu redno krmljenje. Raje manj krmiti, a to redno — ob gotovi uri, ker to koristi živalim veliko več, nego obilna krma, pokladana neredno.

Da bodo rastline v loncih dobro uspevale, moraš prerahljati zemljo od časa do časa s prišpičenim lesenim klinom. Z zalivanjem se namreč zemlja strdi in ne pušča vode k koreninam, ko rastline zalivaš. V strnjeno zemljo pa ne prodre tudi zrak, ki je za uspevanje rastlin neobhodno potreben.

Koprive kot hrana v mali živinoreji. Koprive — nadležni plevel na vrtu, ob ograjah i. t. d. — so kai redilne napram suhemu senu in celo detelji, ker njih vsebina glede dragocenih redilnih snovi je večja kakor n. pr. od sena ali suhe detelje. Suhe koprive vschujejo celo dva-

krat toliko beljakovin in skoro trikrat toliko masli, kakor navadno seno. Glede na to bi bilo priporočati, da bi se koprive uporabljale v večji meri za malo živino n. pr. za gosi, mlade prasiče i. dr. Priporočljivo pa je tudi nabiranje koprivnega semena, ki je izvrstna piča za vso mlado perotnino, tako da se rejcu v obilni meri trud izlača.

Da ne pojde čebula v seme, moraš paziti že pri sajenju čebulic, ki jih ne smeš vsaditi pregloboko, ampak potakneš jih v zemljo kvečjemu do polovice; jih vtakneš globokejše, pojde skoro gofovo v seme. Pazi pa obenem, da ne vsadiš predebelih čebulic, ker take gredo zelo rade v seme.

Ako je kdo drevesno deblo z vozom odrgnil, naj rano takoj z nožem lepo obreže in pogladi; nato naj si napravi zmes iz ilovice, govejeka in z ječmenovih resin in rano s to zmesjo namaže ter obveže s cunjjo. Po takem ravnanju se rana v kratkem zaceli.

Da se krava lažje oteleti, priporočajo nekateri, naj se ji daje skozi kake tri tedne, preden se steleti, z močno krmo po nekoliko pesti kuhanega lanenega semena. Laneno seme porod olajša in pospešuje tudi mlečnost; priporočljivo je torej, da se seme poklada brejji živini že vsled tega, da bo imela več mleka.

Kako visoke naj bodo jasli? — Višina jasli je precejšnjega pomena za domačo živino, da ne dobi sedlastega hrba. Zato moraš paziti pri zidanju hle-

vov in postavljanju jasli, da ne sega gorenji rob jasli za govejo živino čez 60 do 65 cm visoko. Še bolje je, ako so jasli napravljene po holandskem načinu, to je, da njih gorenji rob ne presega 35 do 40 cm višine.

Kakšna je najboljša stelja? — Najboljša slama je ona žitaric ozimnih žit (pšenice), ki se porabi dnevno za eno govedo 2 do 4 kg, za konja $2\frac{1}{2}$ do 3 kg, za svinjo $1\frac{1}{2}$ do 2 kg, za ovco in kozo pa $\frac{1}{2}$ do 1 kg.

Laneno seme se uporablja v prvi vrsti za izdelovanje lanenega olja, če ni predrago, se uporablja tudi za krmo. Že sama ukuha iz lanenega semena je v živinoreji precejšnega pomena, kajti če se da ta ukuha živini, ki je zaprta, gre blato lažje od nje. Takšna ukuha tudi jako olajša odstavljanje telet, zato se v

takem slučaju posebno priporoča. Če se poklada laneno seme kravam nekaj dni pred storitvijo, imajo ob stitvi več mleka. Posebno pa hasne laneno seme pujskom.

Sredstvo zoper plesnobo na vrtnicah. — Ako ti plesnoba napada poganjke in listje na vrtnicah, poslužuj se sledečega sredstva: Vzemi 125 gramov zmletega žvepla, kakršno se rabi za žveplanje trt, 125 gramov v prah razpadlega živega apna in skuhaj to skupno v $1\frac{1}{2}$ litru vode. Poskrbi, da bo močno vrelo in pridno mešaj. Ko se ta ukuha shladi in očisti, spravi jo v steklenico, katero dobro zamaši. Ako si dobil tekočino leskeče zelenkaste barve, je ta pravilno napravljena. Ko hočeš vrtnice poškropiti, zlij 1 liter te tekočine na 100 litrov vode.

GOSPODARSKI DROBIŽ

Uporaba umetnih gnojil v letu 1926. — V poročilu v zadnji številki o tem predmetu se nam je vrnila pomota. Mešto 669 q Tomaževe žindre, popravi na 6690 q. Tiskarski škraf nam je požrl eno ničlo.

Tečaj za cepljenje trt v zeleno. — V pondeljek 16. maja t. l. se bo vršil na kmetijski šoli v Gorici Via Trieste 43 tečaj za cepljenje trt v zeleno, ki ga priredi sadjarski in vinarski oddelek kmetijskega urada. Tečaj je javen. Tečaj prične ob 9. uri. Udeleži se ga lahko vsakdo, ki se zanima za trtorejo. Vsak udeležnik pa naj prinese s sabo cepilni nož.

Trgovske varščine se lahko plačujejo še do 31. maja 1927. Trgovci in za druge pazite na ta rok.

Pritožbe v gozdarskih zadevah so se vlagale prej v prvi stopnji pri pristojnih podprefekturah, v drugi stopnji pri prefekturah in v tretji pri ministrstvu. Sedaj, ko so vse podprefektуре odpravljene, obravnava pa že v prvi stopnji prefektura vse gozdne zadeve, posebno gozdno policijo. Vsi ki imate opravka v

gozdnih zadevah, obračajte se torej naravnost na svoje prefektуре. To navdilo velja, dokler bo v naših krajih še veljal avstrijski gozdni policijski red.

Zaširanje murvovega plesnivca. — Ta bolezen, ki kaj rada napada korenine murve in ki se hitro širi, je jako nevarna. Do sedaj niso še dobili pravega leka proti njej. Državno udruženje svilorejcev je sedaj razpisalo več nagrad, da dajo pobudo strokovnjakom za odkritje uspešnega sredstva proti tej bolezni. I. nagrada: 25.000 lir, II. 7000 lir, III. 3000 lir.

Prijava žita. — Vsak lastnik mlatilnic bo moral od letos naprej sporočati sproti pristojnemu kmetijskemu uradu, koliko žita je omlatil, lastnega in tujega. Kdor to prijavo opusti, bo kaznovan z zaporom do 3 mesecev in z denarno globo 1000 lir.

Državno svilogojsko udruženje se je ustanovilo. Njegov namen je pospeševati razvoj svilogojsstva in priskrbovati sredstev, da se ta panoga navadnega gospodarstva spravi na kolikor mogoče visoko stopnjo donosa. Udruženje bo

skrbelo za razmah murvoreje in za razširjenje domače svilne industrije. Država je odmerila v to svrhu osem milijonov lir; trije se porabijo za kmetijstvo, pet pa za industrijo.

Sušilnice svilodov. — Ze par let se pripravljva v Gorici tako sušilnica, a kakor kaže tudi letos je še ne bo. V videmski pokrajini so po vojni ustanovili 15 združnih sušilnic svilodov, ki imajo 10.000

članov, ki spravljajo letno krog poldrugi milijon kg svilodov, kar je odgovarjalo v zadnjih letih vrednosti 40 do 50 milijonov lir. Glavni namen sušilnic je, obvarovati malega svilogojca pred izrabljanjem. Saj ni skoro nikak trg tako nevaren, kakor svilodni. In skušnje kažejo, da so prejšnja leta sušilnice ta namen v polni meri dosegle. Potreba po taki sušilnici v Gorici je splošno priznana.

Odlikovano tisk. podjetje L. Lukežič, Gorica. — Odgovorni urednik: Ravnatelj Viljem Dominko.

Zavarovalnici „LE NORD“ in „ROYAL EXCHANGE“

sta najgotovejši zavarovalnici proti požaru, strelji,
in vsem drugim nezgodam.

Zastopstvo za GORIŠKO in bivšo KRANJSKO ima

HROVATIN KSIŠT

v GORICI, Viale XXIV Maggio št. 11 - prej ul. Treh kraljev.

Zavarovanje proti nezgodam delavcev na delu.

MIRODIZNICA (drogerija) „DIANA“

Gorica - Via Rastello N. 27

Na drobno in debelo!

Zaloga raznovrstnih kemičnih proizvodov - medicinalnih zelišč - suhih in oljnatih barv - firnežev - čopičev - ščeti - toaletnega in navadnega mila - čistil in pripomočkov za vino - sirišča, tekočega in v prahu — bakrene in železne galice - žvepla - čilskega solitra - zamaškov - cevi in drugih izdelkov iz kavčuka itd.

Blago prvovrstno, cene zmerne, postrežba točna in solidna, za kar jamči in se priporoča

Anton Mervič, lastnik.

V a b i l o na r e d n i o b č n i z b o r

Mlekarske zadruga v Trnovem,

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 29. maja 1927 ob 15.30 uri v prostorih mlekarnе s sledečim sporedom:

1. Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. - 2. Poročilo predstojništva. - 3. Poročilo nadzorništva. - 4. Odobrenje računskega zaključka za leto 1926. - 5. Volitev predstojništva in nadzorništva. - 6. Nakup mlalilnice in siiskalnice. - 7. Predlog Okrajne kmetijske zadruga, da prevzame Mlekarska zadruga porošstvo za posojilo Kmetijski zadrugi.

Letni in končni računi, predlogi, ki se bodejo stavili občnemu zboru, in poročilo nadzorništva so od 16. maja 1927 naprej razpoloženi in jih zadržniki lahko pregledajo vsak dan ob uradnih urah.

Načelnništvo.